

भोंडळा

भोंडळा हा महाराष्ट्रातील स्त्रिया व मुलींचा आवडता सण आहे. भोंडळा, भुलई, हादगा अशा वेगवेगळ्या नावांनी हा सण ओळखला जातो. नवरात्रीच्या १ व्या दिवसापासून साधारण कोजागिरी पौर्णिमेपर्यंत हा भोंडळा चालतो.

लहानपणी वाड्यात असताना भोंडळा रूपा जोरात असायचा. पाटावर इलीचे चित्र काढून त्याची पुजा केली जाई. नंतर वाड्यातील मुली, स्त्रिया व लहान मुले त्या भोवती फिर घेऊन भोंडल्याची पारंपारीक गिते म्हणत असु. वाड्यात २५, ३० मुली होत्या. त्यामुळे रोज २, ३ जणीकडे तरी भोंडळा असायचा. त्यानंतर भोंडल्याची रिवेरापत ओळखणे हा रूप आवडता रवेल होता. रूपच मजा यायची.

भोंडल्याची गाणी पण रूप वेगळ्या प्रवासी असंत. भोंडल्याची लुलूवात श्रीगणेशाच्या मोळमा पळमा गणेश देवा ह्या गीतापासून होऊन, नाकु लिंगु झेकु, कारल्याना वेळ, श्रीकांता कमळकांता,

सासुरवासी सून रसुन बसली कॅसी, नणंद
 भावजय दोधीजणी, अशी १०, १५ गाणी व शेवटी
 आड बार्ह अडोणी -... आडात पडला शिंपला आणि
 आमचा भोंडला संपला. असा जोरदारपणे भोंडला
 गीतांचा शेवट बऱ्याचचा. रिविरापतीला काय ग?
 असे म्हणून रिविरापती ओळवण्याचा कार्यक्रम असायचा.
 आता तो वाडाही काढाआड गेला व ते बालपणही
 आता आम्ही मोठ्या सोट्यायटीत रहातो.
 तेथेही आम्ही गाण्यात थोडा बदल करून भोंडला करतो.
 श्री सूर्य पढण करतो. गरबा, दांडियांचा आनंद घेतो.
 नवरात्रीचा सण प्रामुख्याने महिलांचा आहे.
 लक्ष्मीशक्ती म्हणजे रवांधाळा रवांदा लावून उभं राहता येणं.
 ऑफिस, घर, समाजात वावरताना महिलांना सन्मानाने
 वागवतं जाणं, अशा ठिकाणी त्यांना सुरक्षित वाटा मळा
 हवं. मोक्षपणाने व्यक्त होता आले पाहिजे. असा समाज
 तयार बऱ्याचला हवा.

सौ. प्रिती लढे
 आंध. पुणे